

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

TOSHKENT TIBBIYOT AKADEMIYASI

NEVROLOGIYA VA TIBBIY PSIXOLOGIYA KAFEDRASI

«Tasdiqlandi»

O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor

_____Boymuradov Sh.A.

2023 yil «_____» _____

**NEVROLOGIYA
MODULINING ISHCHI O‘QUV DASTURI
(4-KURS)**

Ta‘lim sohasi:	510 000	– Sog‘liqni saqlash
Ta‘lim yo‘nalishi:	5510300	– «Tibbiy profilaktika ishi»

Toshkent – 2023

Modulning ishchi o‘quv dasturi O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 04.06.2021 yildagi 121-sonli buyrug‘ining (buyruqning 1-ilovasi) bilan tasdiqlangan “Nevrologiya. Tibbiy genetika” modul dasturi asosida tayyorlangan.

Tuzuvchilar:

G.S. Raximbayeva- TTA, nevrologiya va tibbiy psixologiya kafedrası mudiri
S.R.Kuranbayeva - TTA, nevrologiya va tibbiy psixologiya kafedrası dotsenti
X.M.Daminova - TTA, nevrologiya va tibbiy psixologiya kafedrası dotsenti
S.X. Kalandarova - TTA, nevrologiya va tibbiy psixologiya kafedrası assistenti

Taqrizchilar:

Ichki taqrizchi:

Azizova F.X.- TTA, «Gistologiya va tibbiy biologiya» kafedrası mudiri, t.f.d.

Tashqi taqrizchi:

Madjidova Yo.N.-TPTI «Asab kasalliklari» mudiri, professor, t.f.d.

Modulning ishchi o‘quv dasturi Toshkent tibbiyot akademiyasi Ilmiy Kengashida muhokama etilgan va tasdiqlangan (2023 yil “26.”iyundagidagi № 12-sonli bayonnoma)

Nevrologiya va tibbiy psixologiya
kafedrası mudiri

Raximbayeva G.S.

Tibbiy profilaktika ishi va
tibbiy biologik ish fakulteti dekani:

F.I.Salomova

O‘quv uslubiy bolim boshliđi

F.X.Azizova

1. O‘quv modulining dolzarbligi va oliy ta’limdagi o‘rni

O‘zbekiston Respublikasi Davlat ta’lim standarti va bakalavriat ta’lim yo‘nalishi malaka talablariga asoslangan holda tuzilgan. Ushbu dastur asosida zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o‘qitish jarayonida qo‘llagan holda, talabani nazariy ma’lumotidan boshlang‘ich amaliy ko‘nikmalarni fantomlarda bajarishga o‘rgatib va orttirilgan ko‘nikmalarni zamonaviy tibbiy texnologiyalar orqali klinik amaliyot bilan uyg‘unlashtirgan holda qo‘llashga imkon yaratadi

2. O‘quv modulining maqsadi va vazifalari

2.1. Modulning maqsadi – Nevrologiya moduli talabalarga nevrologik kasalliklarda nevrologik statusni, meningial belgilarni va tortilish simptomlarni tekshirish, o‘tkir nevrologik kasalliklarda funktsional tekshirish usullari, xususan likvor tarkibini taxlil qilish haqida mukammal bilim berish va talabalarda amaliy ko‘nikmalarni shakllantirish.

2. Modulning vazifalari:

- “Nevrologiya” moduli talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar va asab kasalliklariga uslubiy yondashuv xamda dunyo qarashini shakllantirish,
- umumiy nevrologiya asoslari,
- eng ko‘p tarqalgan nevrologik kasalliklarni va nevrologik sindromlarni etiologiyasi, patogenezini o‘rgatish, nevrologik statusni tekshirish,
- meningial belgilarni va tortilish simptomlarni tekshirish,
- o‘tkir nevrologik kasalliklarda diagnostika usullari,
- nevrologik bemorlarda topik, nozologik, qiyosiy va sindromologik tashxis qo‘yishni o‘rgatish.

2.3. Modul bo‘yicha talabalarning bilim, ko‘nikma va malakalariga qo‘yiladigan talablar:

3 semestr yakunida

1.5 kredit

Talaba:

nevrologiya kasalliklarining sog‘liqni saqlash tizimida tutgan o‘rni, aholi salomatligini saqlashda nevrologik xizmatning ahamiyati haqida zamonaviy bilimlar;

- bosh va orqa miya, analizatorlar, miyaning funktsional bloklari, markaziy nerv sistemasining filo- va ontogenezi haqida zamonaviy bilimlar;
- bosh va orqa miya shakllanishi va patofiziologik rivojlanishning asosiy bosqichlari haqida zamonaviy bilimlar haqida tasavvurga ega bo‘lishi kerak;;
- periferik nerv tizimi shakllanishi va patofiziologik rivojlanishning asosiy bosqichlari haqida zamonaviy bilimlar;

- nevrologiya kasalliklarini bilish jarayonlari ularni turlari, keltirib chikaruvchi sabablari xakida zamonaviy bilimlar;
- bemorlarni klinik-nevrologik tekshirish, anamnez yig‘ishni, kuzatishni yuqori darajada o‘tkazish;
- nevrologiyada funktsional diagnostika usullari, ya'ni EKG, EEG, rentgen, MRT, dupleks, UTT va laborator tekshiruvlar haqidagi bilimlarni shakllantirish, takomillashtirish va uning xulosalarini mustaqil ravishda interpretatsiya qilish;
- nevrologik testlardan foydalanishni bilishi va ulardan foydalana olishi;
- nevrologning kundalik amaliyotida ishlatiluvchi zamonaviy laborator va instrumental tekshirish natijalarini taxlil qilish malakalariga (shu jumladan klinik amaliy ko‘nikmalariga) ega bo‘lishi kerak.

Talaba quyidagi kompetensiyalariga ega bo‘lishi kerak:

UK 1¹. Abstrakt fikr yuritish, xodisalarni tahlil va sintez qilish qobiliyatiga ega bo‘lish; – “Nevrologiya” moduli talabalarni nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar va asab kasalliklariga uslubiy yondashuv xamda dunyo qarashini shakllantirish,

- umumiy nevrologiya asoslari,
- eng ko‘p tarqalgan nevrologik kasalliklarni va nevrologik sindromlarni etiologiyasi, patogenezini o‘rgatish, nevrologik statusni tekshirish,
- meningial belgilarni va tortilish simptomlarni tekshirish,
- o‘tkir nevrologik kasalliklarda birinchi yordam ko‘rsatish,
- nevrologik bemorlarda topik, nozologik, qiyosiy va sindromologik tashxis qo‘yishni o‘rgatish.

UK 2. Dunyoqarashni shakllantirish uchun falsafiy bilimlarning asoslaridan foydalanish qobiliyati;

UK 3. Nostandart vaziyatlarda harakat qilish qobiliyati, qabul qilingan qarorlar uchun ijtimoiy va ahloqiy javobgarlikni olishga tayyorlik;

UK 4. O‘z-o‘zini rivojlantirishga, anglashga, o‘qishga, ijodiy salohiyatdan foydalanishga tayyorlik;

UK 5. Favquloddagi vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo‘llashga tayyorlik;

UK 6. Favqulodda vaziyatlarda birinchi tibbiy yordam texnikasini, himoya usullarini qo‘llashga tayyorlik;

UKK 1². Kasbiy faoliyatning standart vazifalarini axborot, bibliografik manbalar, biotibbiyot terminologiyasi, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va axborot xavfsizligining asosiy talablarini hisobga olgan holda hal qilishga tayyorlik;

UKK 2. Professional faoliyatdagi muammolarni hal qilish uchun og‘zaki va yozma ravishda rus va xorijiy tillarda muloqot qilishga tayyorlik;

UKK 3. Tibbiy xujjatlarni yuritishga tayyorgalik;

¹ UK- умумий компетенция

¹ UKK – умумий касбий компетенция

UKK 4. Kasbiy muammolarni hal qilishda dori vositalarini va ularning kombinatsiyalarini tibbiy maqsadlarda ishlatishga tayyorlik;

UKK 5. Bemorlarga birlamchi tibbiy yordam ko'rsatishni tashkil yetish va dastlabki tibbiy sanitar yordam ko'rsatishni ta'minlashga tayyorlik;

UKK 6. Tibbiy yordam ko'rsatishda ko'zda tutilgan tibbiy asboblardan foydalanishga tayyorlik.

1. Modul tuzilmasi

3.1. Modul yuklamasi va o'quv ishlar turlari

Yo'nalishlar	Semestr	Umumiy yuklama xajmi	Ma'ruza (soat)	Amaliy mashg'ulot (soat)	Laboratoriya mashg'uloti (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Nazorat turi va shakli	Kredit (xajmi)
tibbiy profilaktika ishi	2	54	4	32		18	Nazorat turi: sinov	1,5

3.2. Ma'ruza mashg'ulotlari

№	Ma'ruza mavzulari	Soatlar hajmi	Egallanishi shart bo'lgan kompetentsiyalar kodi
2-semestr:			
1	Asab tizimi kasalliklarining klassifikatsiyasi. Bosh miya qon-tomir kasalliklari, tasnifi. Insultgacha bo'lgan davr xolatlari: etiologiya, patologiya, klinika va davolash usullari. Insultlar (ishemik va gemorragik): etiologiya, patlogiya, klinik ko'rsatish kechishi va davolash usullari.	2,0	UK 1.
2	Asab tizimining infeksiyon –yallig'lanish kasalliklari. Asab tizimini infeksiyon –yallig'lanish kasalliklarni klassifikatsiyasi. Meningial sindrom. Meningitlar, ensefalitlar tasnifi, etiologiyasi, patogenez, klinikasi, profilaktika va davolash usullari	2,0	UK 1.
JAMI:		4,0	

Ma'ruza mashg'ulotlarini tashkil etish (shakli, turi, jihozlanishi va x.k.) multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyalarda akademik guruhlar oqimi uchun o'tiladi.

3.3. Amaliy (seminar, laboratoriya) mashg'ulotlarini tashkil etish

№	Amaliy mashg'ulotlar mavzulari	Soatlar hajmi	amaliy ko'nikma	Ilgan ko	O'quv uslubiy ta'minoti
---	--------------------------------	---------------	-----------------	----------	-------------------------

		Nazariy	Amaliy, laboratoriya mash.			
1	Asab tizimining klinik anatomiyasi. Orqa miya, miya ustuni, bosh miya. Oliy nerv faoliyati. Miyacha va ekstrapiramidal tizim. Zararlanish sindromlar.		4	1,2,3,4,5, 6,7,8,9,10	UK 1, UK 2, UK 3, UK 4, UKK 3, UKK 4,	Videofilm-lar, multi-mediya va o'qituvchi kompyuter dasturlardan, o'qitish metodikasidagi yangi texnologiyalardan mavzular bo'yicha nazariy bilim-larni so'rash-dan foydalaniladi; bakalavrlarning mustaqil ishi, individual va guruhli prezentatsiyalar, uyga berilgan vazifalarni tayyorlash, referatlar yozish, testlar, vaziyatli masalalar va boshqalar
2	Harakat faoliyati. Markaziy va periferik falajlar belgisi. Sezgi analizatori. Klassifikatsiyasi. Sezgi faoliyatining tekshirish usullari. Tortilish simptomlar.		4	1,2,3,4, 5,6	UK 5, UK 6, UKK 5,	
3	Bosh miya nervlari. Funktsiyasi, tekshirish usullari va zararlanish belgilari		6	3,4,5,6,7, 9,10	UK 5, UK 6, UKK 5, UKK 6,	
4	Asab kasalliklarini instrumental diagnostikasi: EEG, UZDG, ExoEG, EMG, KT, YaMR, kraniogramma, spondilogramma, lyumbal punksiya. Likvorologiya. Meningeal va gipertenzion sindromlar. Likvor sindrom. Gidrotsefaliya.		6	3,4,5,6,7, 8,9	UK 5, UK 6, UKK 5, UKK 6,	
5	Qon – tomir kasalliklari. Ishemik va gemorragik insult tasnifi, etiologiya, xavfli omillar, patogenez, laborator diagnostika usullari		6	3,4,5,6,7, 9	UK 5, UK 6, UKK 5, UKK 6,	
6	Qon – tomir kasalliklari. Ishemik va gemorragik insult tasnifi, etiologiya, xavfli omillar, patogenez, laborator diagnostika usullari		6	3,4,5,6,7, 9	UK 5, UK 6, UKK 5, UKK 6,	
Jami:						32

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari jixozlangan auditoriyalarda har bir akademik guruhga alohida o'tiladi. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tiladi, "Keys-stadi" texnologiyasi ishlatiladi, keyslar mazmuni o'qituvchi tomonidan belgilanadi. Ko'rgazmali materiallar va axborotl30ar multimedia qurilmalari yordamida uzatiladi. Amaliy mashg'ulotning klinik qismi mavzularga xos ravishda kasalxona bo'limlarida olib boriladi

3.4. Amaliy ko'nikmalar

№	Amaliy ko'nikmalar nomi	Soni	Amaliy ko'nikmalarni bajarish uchun zarur ta'minot (jihazlanishi)
3 semestr			

1	Xarakat sferasini tekshirish		qo'llanmalar, adabiyot, fotosuratlar, fantom, mulyaj, simulyatorlar, asbob-anjom, jadvallar, o'rgatuvchi va nazorat qiluvchi testlar, kompyuter dasturlari, klinik fanlar uchun kechki navbatchiliklar, volontyorlik, simulyatsion markazlarda ishlash va h.k.
2	Xarakat koordinatsiyasini tekshirish		
3	Sezgi sferasini tekshirish		
4	Ko'z harakatlantiruvchi nervlarni tekshirish		
5	Bulbar sindromni tekshirish		
6	Meningial simptomlarni tekshirish		
7	Tortilish simptomlarni tekshirish		

Amaliy ko'nikmalarni qadamma-qadam bajarilish algoritmi:

№	Amaliy ko'nikmalar	
Harakat sferasini tekshirish		
1.	Bemorni xolati	
2.	Ko'rik (atrofiya, fibrillyar tortishlarni aniqlash).	
3.	Aktiv harakat xajmini tekshirish.	
4.	Passiv harakat xajmini tekshirish	
5.	Muskul tonusini aniqlash.	
6.	Muskul kuchini aniqlash.	
Harakat koordinatsiyasini tekshirish		
1.	Romberg holatida turish	
2.	Bemorning yurishi	
3.	Barmoq – burun sinamasi	
4.	Tovon – tizza sinamasi	
5.	Diadoxokinez sinamasi	
6.	Dismetriya sinamasi	
7.	Styuart – Xolms sinamasi	
Sezgi sferasini tekshirish		
1.	Og'riq sezgisini tekshirish.	
2.	Harorat sezgisini tekshirish.	
3.	Taktil sezgisini tekshirish.	
4.	Passiv harakat sezgisini tekshirish.	
5.	Tana qismlarni fazodagi xolatini aniqlash sezgisi.	
6.	Vibratsiya sezgisini tekshirish.	
7.	Teriga chizilgan shakllarni aniqlash sezgisi.	
8.	Stereognoz	
Ko'z harakatlantiruvchi nervlarni		
1.	Bemorni shikoyatlari	
2.	Ptoz, g'ilaylik, ekzoftalm borligini aniqlash.	
3.	Ko'zni harakatini tekshirish	
4.	Qorachiq shakli va kataligini tekshirish	
5.	Qorachiqni to'g'ri va xamqor reaksiyalarini tekshirish	
6.	Qorachiqni akkomodatsiya va konvergensiya reaksiyalarini tekshirish	
Bulbar sindromni tekshirish usullari		
1.	Bemor shikoyatlari	
2.	Ovozni jarangdorligini aniqlash	
3.	Yutishni buzilishni aniqlash	
4.	Yumshoq tanglayni tinchlik va fonatsiya vaqtidagi xolatini tekshirish	
5.	Yutqun refleksini tekshirish	

6.	Tilni orqa uchdan biri qismida ta'm bilishni tekshirish
Meningial simptomlarni tekshirish	
1.	Ensa mushaklar rigidligini aniqlash
2.	Kernig simptomini tekshirish
3.	Yuqori Brudzinskiy simptomini tekshirish
4.	O'rta Brudzinskiy simptomini tekshirish
5.	Pastki Brudzinskiy simptomini tekshirish
Tortilish simptomlarni tekshirish	
1.	Neri simptomini aniqlash
2.	Lasega simptomini tekshirish
3.	Vasserman simptomini tekshirish
4.	Maskevich simptomini tekshirish

4. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

4.1. Mustaqil ta'lim mavzulari

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Soatlar hajmi	Kompetentsiyalar
2-semestr			
1	Asab tizimining ontogenezi	2	UK 1, UK 2, UKK 3
2	Vegetativ asab tizimining anatomiyasi va fiziologiyasi	2	UK 3, UK 4,
3	Orqa va bosh miyada qon aylanishining buzilishi diagnostikasi	2	UKK 1, UKK 2,
4	Tos organlarini inervatsiyasi va buzilish sindromlari	2	UK 1, UK 4,
5	Bosh miya xajmiy va parazitar kasalliklari diagnostikasi	2	UKK 4, UKK 5, UKK 6
6.	Neyrotoksinlar	2	
7.	Asab tizimining nasliy kasalliklari diagnostikasi	2	
8.	Bosh ogriqi sindromi diagnostikasi	2	
9.	Xush buzilish sindromi diagnostikasi	2	
.Jami:		18 soat	

Mustaqil ta'lim mavzulari talabalar tomonidan auditoriyadan tashqari o'zlashtiriladi va mavzuga oid joriy baholashda inobatga olinadi. Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlanadi va uni taqdimoti tashkil qilinadi. Nevrologiya moduli bo'yicha tavsiya etilayotgan mustaqil ishlar modul tizimida turli xil keys, vaziyatli masala va krossvordlar shaklida amalga oshiriladi.

4.2. Modul bo'yicha mustaqil ta'lim shakllari va ishlar turlari ro'yhat:

moduli bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqari o'tkaziladi.

Talaba mustaqil ishni tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:

- auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajyor, mulyaj va simulyatsion

zallarda/markazlarda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarida aks ettirish;

- tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish;

- bemorlarni parvarish qilishda davolovchi yoki navbatchi xamshira bilan ishtirok etish;

- aholi orasida sanitar oqartuv ishlarini suxbat va ma'ruzalarni o'tkazish;

- ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish;

- berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayirlash;

- modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish;

- vaziyatli va klinik muammolarga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar yechish;

- CASE (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida sase-study) yechish.

- modellar yasash, krossvordlar tuzish, organayzerlar tuzish va h.k.

4.3.Modul bo'yicha mustaqil ta'limni tashkil etish uchun tavsiya etiladigan o'quv-uslubiy ta'minot: qo'llanmalar, adabiyot, fotosuratlar, fantom, mulyaj, simulyatorlar, asbob-anjom, jadvallar, o'rgatuvchi va nazorat qiluvchi testlar, kompyuter dasturlari, klinik modullar uchun kechki navbatchiliklar, volontyorlik, simulyatsion markazlarda ishlash va h.k.

Modul bo'yicha kurs ishi (loyihasi). Modul bo'yicha kurs ishi rejalashtirilmagan.

5.Modul bo'yicha talabalar bilimni nazorat qilish va baxolash mezonlari

Nevrologiya moduli bo'yicha nazorat turlari va nazorat mezonlari haqidagi ma'lumot modul bo'yicha birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi.

Talabalarining modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- joriy nazorat (JN);

- yakuniy nazorat (YaN);

JORIY NAZORAT (JN)

Joriy nazoratda talabaning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetentsiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Nevrologiya moduli moduli bo'yicha JN og'zaki, o'rgatuvchi-nazorat testlari, tarqatma materiallari bilan ishlash, vaziyatli masalalar, mulyaj va fantomlarda ishlash ma'lumotlarini o'rganish, uyga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkazilishi mumkin.

Nazoratda talabaning bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini

o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtirokining faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetentsiyalarni egallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi.

Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball.

Joriy nazoratda talabalar bilimi ta'lim modeliga asoslangan holda quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi: nazariy va amaliy qism (50:50).

Joriy nazorat uchun 1.5 kredit ajratiladi:

3 semestr – 1.5 kredit

JN – 1.5 kredit;

YaN – 0 kredit (o'tilishi majburiy).

Talaba 3 semestrda belgilangan kreditlarni to'plagandan keyin semestr yakunida sinovli vazifani topshiradi va o'tish (saralash) balidan o'tsa va talaba 3 semestrda belgilangan kreditlarni to'plagandan keyin semestr yakunida Yakuniy nazoratga kiritiladi.

Joriy nazoratda saralash (o'tish) ballidan kam ball to'plagan yoki uzrli sabablarga ko'ra joriy nazoratda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi semestr tugaguncha bo'lgan muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida modul bo'yicha joriy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor deb hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalarga 3-semestr tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan talabalar safidan chetlashtiriladi.

5.1. Modul bo'yicha talabalarda nazariy bilimni nazorat qilish va baholash mezonlari shakllari va nazorat turlari bo'yicha JN, ON, YaN)

Baholash usullari	Tezkor testlar, yozma ish, og'zaki so'rov, prezentatsiyalar
Baholash mezonlari	Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball

* Amaliy ko'nikma ko'zda tutilmagan modullarda nazariy bilimni baholash 100 ballni tashkil etadi.

5.2. Modul bo'yicha talabalarda amaliy ko'nikmalarni egallashni nazorat qilish va bilimni baholash mezonlari

Ball	ECTS Baho	ECTS ning ta'rifi		Baho	Ta'rif
86-100	A	"a'lo" – a'lo natija, minimal hatolik-lar bilan	modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;	5	a'lo

			<p>muammoli savollarni aniqlashi, o'z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni yechishda samarali qo'llay olishi;</p> <p>nostandart vaziyatlarda muammolarni mustaqil va ijodiy hal qila olish qobiliyatini ko'rsata olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetentsiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va ratsional ravishda hal etishi;</p> <p>modul dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo'shimcha adabiyotlarni to'liq va chuqur o'zlashtirishi;</p> <p>modul bo'yicha nazariyalar, kontseptsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qo'llay olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
81-85	B	"juda yaxshi" – o'rtadan yuqori natija, ayrim hatolik-lar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetentsiyalarni to'liq egallashi;</p> <p>amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada</p>	4	yaxshi

			<p>rasmiylashtira olmaganligi; modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi; o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, kontseptsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini ang'lay olishi va ularga tanqidiy baho berishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
71-80	C	"yaxshi" – o'rtacha natija, sezilarli hatolik-lar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi; o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi; modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi; standart vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi; amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetentsiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan; amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni yangi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham ratsional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi; modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi; o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, kontseptsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini ang'lay olishi va ularga tanqidiy baho berishi; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo'lishi lozim;</p>		
60-70	D	"qoniqarli" – sust natija, qo'pol	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida yetarli bilim hajmiga ega bo'lishi; terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda</p>	3	Qoni qarli

		kamchiliklar bilan	<p>ayrim xatolarga yo‘l qo‘yishi; javob berishga yoki ayrim maxsus ko‘nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda, modul bo‘yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi; amaliy ko‘nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil ammo hatoliklar bilan to‘liq bajara olishi; kompetentsiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi; modulining umumiy tushunchalari bo‘yicha qisman bilimga ega bo‘lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo‘llay olishi; pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi; o‘qilayotgan modul bo‘yicha asosiy nazariyalar, kontseptsiyalar va yo‘nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi; nazariy va amaliy mashg‘ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo‘lishi lozim;</p>		
55-59	E	"o‘rta" – minimal natijaga teng	<p>davlat ta’lim standartlari (talablari) doirasida qoniqarli bilim hajmiga ega bo‘lishi; terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to‘g‘ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim qo‘pol xatolarga yo‘l qo‘yishi; javob berishga yoki ayrim maxsus ko‘nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda va hatolarga yo‘l qo‘yganda, modul bo‘yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi; amaliy ko‘nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil emas va hatoliklar bilan to‘liq bajara olishi; kompetentsiyalarni mustaqil emas va hatoliklar bilan egallashi; modulining umumiy tushunchalari bo‘yicha qisman bilimga ega bo‘lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo‘llay olishi; pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi; o‘qilayotgan modul bo‘yicha asosiy nazariyalar, kontseptsiyalar va yo‘nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi; nazariy va amaliy mashg‘ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo‘lishi lozim;</p>		
31-54	FX	"qoniqar-	davlat ta’lim standartlari (talablari) doirasida	2	Qoni

		siz" – minimal daraja-dagi bilimlarni olish uchun qo'shimcha mustaqil o'zlashtirishi zarur	faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa; ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa; amaliy ko'nikmalarga va kompeten-tsiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.		qarsiz
0-30	F	"mutloq qoniqarsiz" – to'liq qayta o'zlashtirishi lozim	davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa; terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy va qo'pol mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa yoki umuman javob bermasa; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa yoki umuman bajarmasa; amaliy ko'nikmalarga va kompetentsiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.		

YAKUNIY NAZORAT (YaN)

YaNda talabaning bilim, ko'nikma va malakalari modulning umumiy mazmuni doirasida baxolanadi.

YaN nevrologiya moduli bo'yicha o'quv mashg'ulotlari tugaganidan so'ng sinovi shaklida o'tkaziladi.

Modul bo'yicha JNga berilgan kreditlarni to'plagan talabaga YaNda ishtirok etish huquqi beriladi. YaN bitta javobli va ko'p javobli, mutanosiblik va ketma-ketlikni aniqlashga mo'ljallangan test savollaridan iborat bo'ladi. YaNda saralash balini (55 ball) yig'a olmagan talaba YaNdan o'tmagan va modulni o'zlashtirmagan deb hisoblanadi (JNda kreditni to'liq yig'gan bo'lsa ham).

Ta'lim muassasasi rektorining buyrug'i bilan ichki nazorat va monitoring bo'limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida yakuniy nazoratni o'tkazish jarayoni davriy ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, yakuniy nazorat natijalari bekor qilinadi va yakuniy nazorat qayta o'tkaziladi.

Kasalligi sababli yakuniy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida yakuniy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzidor hisoblanadi.

Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o‘zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o‘zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko‘ra belgilangan tartibda rektorning buyrug‘i bilan talabalar safidan chetlashtiriladi.

Talaba nazorat natijalaridan norozi bo‘lsa, modul bo‘yicha nazorat turi natijalari e‘lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekanining taqdimnomasiga ko‘ra rektor buyrug‘i bilan 3 (uch) a‘zodan kam bo‘lmagan tarkibda apellyatsiya komissiyasi tashkil etiladi.

Apellyatsiya komissiyasi talabalarning arizalarini ko‘rib chiqib, shu kunning o‘zida xulosasini bildiradi.

Baholashning o‘rnatilgan talablar asosida belgilangan muddatlarda o‘tkazilishi hamda rasmiylashtirilishi fakultet dekani, kafedra mudiri, o‘quv bo‘limi hamda ichki nazorat va monitoring bo‘limi tomonidan nazorat qilinadi.

5.3. Modul bo‘yicha talabalarda kompetentsiyalarni egallashni nazorat qilish va baholash mezonlari

Baholash shkalasi	Bayoni
Maksimal ball 100, o‘tish bali 55 ball	Har bir mashg‘ulotda barcha talabalar baholanishi shart.

6.Asosiy va qo‘shimcha o‘quv adabiyotlar hamda axborot manbalari ro‘yhati

6.1. Asosiy adabiyotlar:

- 1.Xodjiyeva D.T. Umumiy nevrologiya. Darslik. 2019 y.
2. Xodjiyeva D.T. Общaya nevrologiya. Uchebnik. 2019 y.
3. Ibodullayev Z.R. Asab kasalliklari. Darslik. 2014 y.
4. Asadullayev M.M. Asab kasalliklari propedevtikasi. Darslik. Tashkent 2008 y.
5. Ibodullayev Z.R. Nevrologiya Umumiy amaliyot shifokorlari uchun 2013 y.
6. Golovokrujenie. Metod. posobie. – 2005 g.

6.2. Qo‘shimcha adabiyotlar:

1. Adams & Victor's Principles of Neurology, 10th Edition, 2014.
2. Muratov F.X., Saidvaliev F.S. Vertebroгенные болевые синдромы, 2015 3.
- Popelyanskiy V.I. Zabolevaniya perifericheskoy nervnoy sistemy. Moskva, 2007 g
- . 4. Raximbaeva G.S. Klinicheskoe rukovodstvo po diagnostike i lecheniyu epilepsii u vzroslyx, 2014.
5. Yaxno N.N.. Golovnaya bol. M., 2000;

6.3. Internet saytlari:

1. <http://www.mmascience.ru/mpf/eco/coursetruda>, <http://medprom.ru>,
2. <http://www.libonline.ru>, <http://tradebooks.ckbib.ru>,

3. www.medline.ru, 27
4. www.rusmedserv.com. <http://drmed.ru/p.php/25/>
5. www.med-katalog.ru
6. health.rambler.ru
7. www.medico.ru
8. www.minzdrav.uz;
9. www.tma.uz 10. [www. Ziyonet](http://www.Ziyonet)